

15836

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθ' ἐμοὶ διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδειῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 4) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 4):

1. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι σε νεαρότερη ηλικία σύχναζε σε καταγώγια, όπως και άλλοι νέοι της εποχής του.
2. Κατά τον Μαντίθεο οι συκοφαντικές συμπεριφορές χαρακτήριζαν πολλούς νέους που σύχναζαν στα καταγώγια.
3. Ο Μαντίθεος ομολογεί ότι ήταν φιλόδικος, όπως και πολλοί άλλοι Αθηναίοι.
4. Ο Μαντίθεος καλεί τους βουλευτές να αναλογιστούν τις στρατιωτικές υπηρεσίες του προς την πόλη.

β. «... καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας»: Σε τι ακριβῶς αναφέρεται ο Μαντίθεος με τη φράση «εἰς τοιούτους ἀγῶνας»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

15836

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, *Άρεοπαγитικός* §§48-50

Στον *Άρεοπαγитικό* ο Ίσοκράτης κάνει έκκληση προς τους συμπολίτες του Αθηναίους για αναπροσαρμογή της πολιτικής τους στα εσωτερικά και εξωτερικά θέματα και επιστροφή στις πατροπαράδοτες αρχές διακυβέρνησης της πόλης, όταν ο Άρειος Πάγος ήταν ο θεματοφύλακας της ηθικής διαπαιδαγώγησης των πολιτών.

Γι' αυτό δεν σύχναζαν οι νέοι σε μέρη τυχρών παιχνιδιών, ούτε σε χαμαιτυπεία με αυλητρίδες, ούτε σε συγκεντρώσεις τέτοιου είδους όπου σήμερα περνούν την ημέρα τους, αλλά αφοσιώνονταν στις ασχολίες στις οποίες είχαν ταχθεί, όπου θαύμαζαν και ζήλευαν όσους πρώτευαν σ' αυτά. Τόσο πολύ απέφευγαν την αγορά, ώστε, και αν καμιά φορά αναγκάζονταν να περάσουν μέσα από αυτήν, όλοι έβλεπαν ότι το έκαναν με πολλή συστολή και σωφροσύνη. Το να αντιμιλούν στους μεγαλύτερους ή να τους κοροϊδεύουν το θεωρούσαν φοβερότερο από όσο φοβερό θεωρείται σήμερα η ανάρμοστη συμπεριφορά προς τους γονείς. Κανένας, ούτε καν καλός υπηρέτης, θα τολμούσε να φάει ή να πιει ποτό σε καπηλειό· γιατί φρόντιζαν να είναι σεμνοί και να μη βωμολοχούν. Ακόμη, αυτούς που αστειεύονταν και είχαν κάποια ικανότητα να κοροϊδεύουν, όσους σήμερα αποκαλούν ευφυείς, εκείνοι τους θεωρούσαν ανόητους. Κανείς ας μη νομίσει ότι διάκειμαι δυσμενώς προς όσους είναι σε νεαρή ηλικία. Γιατί δεν τους θεωρώ υπεύθυνους για όσα συμβαίνουν· εξάλλου, γνωρίζω καλά ότι οι περισσότεροι από αυτούς είναι ελάχιστα ευχαριστημένοι με αυτή την κατάσταση, η οποία τους επιτρέπει να επιδίδονται σ' αυτές τις ακολασίες. Γι' αυτό δεν θα είχα καμιά δικαιολογία να κατηγορώ αυτούς· πολύ πιο δίκαιο θα ήταν να καταφέρωμαι εναντίον εκείνων που κυβέρνησαν την πόλη λίγο πιο μπροστά από μας.

Μτφρ. Α.Ι. Γιαγκόπουλος - Ζ.Ε. Μαλαθούνη

B4. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. διώκηκα	α. διευθύνω β. κατοικώ
2. τάς διατριβάς ποιούμενοι	α. ασχολούμαι β. εκπονώ διδακτορικό

15836

3. διαφόρους	α. διαφορετικός β. εχθρός
4. δίκην	α. δικαιοσύνη β. ιδιωτική δίκη
5. στρατείας	α. στρατός β. εκστρατεία

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§24-25

(έκδ. των Mathieu, G., Brémond, É. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ανατ. 1963)

Στον λόγο αυτό παρατίθενται από τον Ίσοκράτη προς τον νεαρό Δημόνικο διάφορες πρακτικές συμβουλές που αφορούν σε έναν ορθό και ηθικό τρόπο ζωής.

Μηδένα φίλον ποιού, πρὶν ἂν ἐξετάσης πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονεν. Βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν. Ὅμοίως γὰρ αἰσχρὸν μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν. Μήτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων μήτ' ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε. Τοῦτο δὲ ποιήσεις, ἐὰν μὴ δεόμενος τὸ δεῖσθαι προσποιῆ. Περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινοῦ· μὴ τυχῶν μὲν γὰρ οὐδὲν βλαβήσει, τυχῶν δὲ μᾶλλον αὐτῶν τὸν τρόπον ἐπιστήσει. Δοκίμαζε τοὺς φίλους ἔκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ βασανίζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. Οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς φίλοις, ἐὰν μὴ προσμένης τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
μεταλλάττω: αλλάζω, τροποποιώ

τὸ ἀπόρρητον: το μυστικό (εδώ)

αὐτεπάγγελτος: με τη δική σου θέληση

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Μηδένα φίλον ποιού ... τὸ δεῖσθαι προσποιῆ».

Μονάδες 20

15836

Γ4.

α. Να γράψετε τα αντικείμενα των υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων του κειμένου:
έξετάσης, μεταλλάττειν, ποιήσεις, Δοκίμαζε, χρήσει. (μονάδες 6)

β. Ο Ισοκράτης δίνει μία συμβουλή για το μέλλον στον νεαρό Δημόνικο διατυπώνοντας έναν σύνθετο υποθετικό λόγο: «*Οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς φίλοις, ἐὰν μὴ προσμένης τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς*». Να τον αναγνωρίσετε ως προς το είδος του και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15836-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

A1.

α.

1. – Λ: πάντας αὐτούς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας
2. – Σ: καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους.
3. – Λ: Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφήν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην
4. – Σ: Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

β.

Με τη φράση «εἰς τοιούτους ἀγῶνας» ο Μαντίθεος αναφέρεται στις επιμέρους περιπτώσεις δικῶν ἢ καταγγελιῶν: δίκη, γραφή, εἰσαγγελία.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἰσοκράτης, Ἀρεοπαγитικός §§48-50

Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο Ἰσοκράτης κακίζει τη νεολαία της εποχής του για μία σειρά από κακές συνήθειες, στις οποίες αναφέρεται και ο Μαντίθεος (πιο συνοπτικά). Επομένως, το κείμενο θα μπορούσε να αξιοποιηθεῖ για ἐμβάθυνση στη συγκεκριμένη ἀναφορά του Μαντίθεου, ἀλλὰ και για συσχέτισμό (ἢ και ἐρμηνεία) των ἀντιλήψεων για τους νέους της Αθήνας τον 4ο αἰ. π.Χ..

B4. 1-α, 2-α, 3-β, 4-β, 5-β

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἰσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§24-25

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Κανένα να μη κάνεις φίλο προτού εξετάσεις πώς ἔχει συμπεριφερθεῖ προς τους παλαιούς του φίλους· διότι πρέπει να προβλέπεις ὅτι θα συμπεριφερθεῖ και προς ἐσένα, ὅπως συμπεριφέρθηκε και προς ἐκείνους. Να γίνεσαι μεν ἀργά φίλος, ἀφού ὁμως γίνεις φίλος να μένεις πιστός στην φιλία. Διότι εἶναι ἐξ ἴσου ἀπρεπές να μην ἔχεις κανένα φίλο και να ἀλλάζεις πολλούς φίλους συχνά. Να μη δοκιμάζεις τους

Να μη κάνεις κανένα φίλο, προτού εξετάσεις, πώς ἔχει μεταχειρισθεῖ τους προηγουμένους φίλους του· διότι ἐλπίζε, ὅτι αὐτός θα συμπεριφερθεῖ και προς ἐσένα με τον ἴδιο τρόπο, ὅπως και προς ἐκείνους· με βραδύτητα να γίνεσαι φίλος, ὅταν ὁμως γίνεις να προσπαθεῖς να παραμένεις· διότι εἶναι ἐξ ἴσου αἰσχρό το να μην ἔχεις κανένα φίλο και το να ἀλλάζεις πολλούς συντρόφους· οὔτε με βλάβη να δοκιμάζεις

15836-Λύση

φίλους σου κατά τέτοιο τρόπον ώστε από τη δοκιμή αυτή να προέρχεται για σένα ζημία, μήτε όμως να θέλεις να έχεις τους φίλους σου αδοκίμαστους. Αυτό θα κατορθώσεις, αν προσποιείσαι ενώπιον αυτών ότι έχεις ανάγκες τις οποίες δεν έχεις· να ανακοινώνεις σ' αυτούς ζητήματα, τα οποία μπορούν να κοινολογηθούν, παρουσιάζοντας αυτά ως μυστικά· αν διαψευσθείς στις ελπίδες σου, δεν θα υποστείς από αυτό καμία ζημία, εάν όμως οι ελπίδες σου επιβεβαιωθούν, θα έχεις ασφαλέστερη γνώση του χαρακτήρα των φίλων σου. Να δοκιμάζεις τους φίλους στις δυστυχίες και στους κοινούς κινδύνους· διότι τον μιν χρυσό δοκιμάζουμε στη φωτιά, ενώ τους φίλους τους διακρίνουμε στις ατυχίες. Θα τηρήσεις άριστη στάση απέναντι στους φίλους σου, αν δεν περιμένεις αυτοί να σου γνωρίσουν τις ανάγκες τους, αλλ' αν αυθόρμητα έλθεις σε βοήθειά τους, όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. 1950. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική. Γ4.

α.

Η (δευτερεύουσα ονοματική) πρόταση *πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις* (πλάγια ερώτηση) είναι αντικείμενο στο ρήμα *έξετάσης*.

έταιρους : είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο *μεταλλάττειν*.

τοῦτο: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ποιήσεις*.

τοὺς φίλους: είναι αντικείμενο στο ρήμα *Δοκίμαζε*.

τους φίλους, ούτε πάλι να θέλεις να μη δοκιμάζεις τους φίλους σου· τούτο μάλιστα θα κατορθώσεις, εάν, χωρίς να έχεις ανάγκη, προσποιείσαι ότι έχεις· όσα δύνανται να λεχθούν, να τα ανακοινώνεις, ως εάν επρόκειτο για μυστικά· διότι αν μιν αποτύχεις σε τίποτε δεν θα βλαφθείς· αν όμως επιτύχεις, θα γνωρίσεις καλύτερα τον χαρακτήρα τους. Να δοκιμάζεις τους φίλους και από την κακοτυχία κατά τον βίο και από τη συμμετοχή στους κινδύνους· διότι το μιν χρυσάφι το δοκιμάζουμε στη φωτιά, τους φίλους όμως τους γνωρίζουμε καλά στα ατυχήματα. Τότε θα εξυπηρετήσεις τους φίλους με άριστο τρόπο, εάν δεν περιμένεις τις παρακλήσεις τους, αλλά εάν αυτόκλητος βοηθάς αυτούς στις κακές περιστάσεις.

Μτφρ. Μ. Πρωτοψάλτης. [1939] χ.χ. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

αληθινή

15836-Λύση

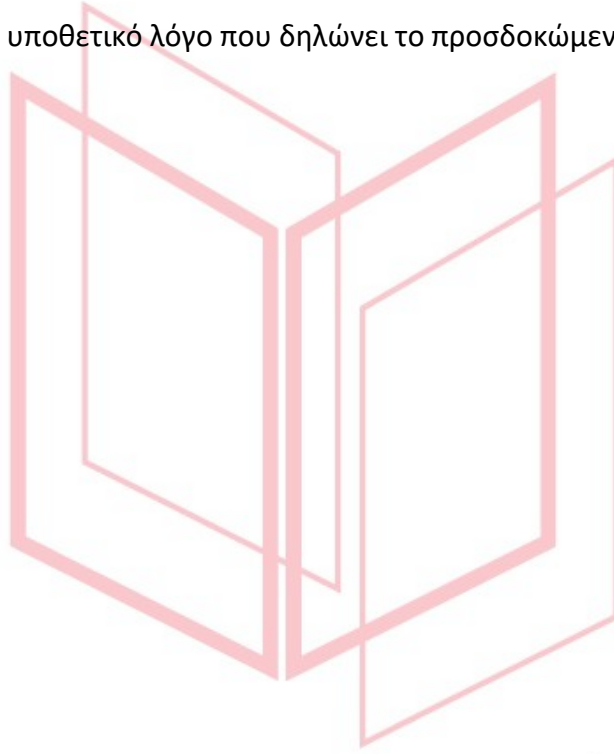
τοῖς φίλοις: είναι αντικείμενο στο ρήμα *χρήσει*.

β.

Υπόθεση: *ἐὰν μὴ προσμένης τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς* = Δύο υποθέσεις: Ἐὰν + υποτακτική ενεστώτα (προσμένης, βοηθῆς)

Απόδοση: *Οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς φίλοις* = Οριστική μέλλοντα (χρήσει)

Πρόκειται για σύνθετο υποθετικό λόγο που δηλώνει το προσδοκώμενο.

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15902

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἐτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφήν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Στην κοινωνική ζωή του ο Μαντίθεος επέδειξε κόσμια συμπεριφορά.
2. Ο Μαντίθεος ακολουθούσε το παράδειγμα της άσωτης ζωής των νέων της εποχής του.
3. Ο Μαντίθεος υπαινίσσεται ότι έγινε εις βάρος του κάποιου είδους δίκη ή καταγγελία.
4. Κατά τον Μαντίθεο οι Αθηναίοι εμπλέκονταν συχνά σε δικαστικές διαμάχες.
5. Ο Μαντίθεος ζητά από τους βουλευτές να αναλογιστούν τις στρατιωτικές υπηρεσίες του προς την πόλη.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Λυσίας, Δήμου καταλύσεως ἀπολογία §§2-4
Ο ομιλητής προσπαθεί κατά τη δοκιμασίαν του να αποδείξει ότι, μολονότι παρέμεινε στην Αθήνα κατά την περίοδο της διακυβέρνησης των Τριάκοντα, δεν υπήρξε συνεργός ή ομοϊδεάτης τους.

Αν, λοιπόν, πιστεύουν ότι «φορτώνουν» σ' εμένα όσα δεινά υπόφερε η πόλη από τους τριάντα τυράννους, τους θεωρώ αδύναμους να τα απαριθμήσουν· γιατί, δεν έχουν αναφέρει ούτε το ελάχιστο μέρος από όσα αίσχη έχουνπραχθεί από κείνους· αν όμως μιλούν γι' αυτά, σα να αφορά κάτι και μένα, θα αποδείξω ότι όλοι τους ψεύδονται και ότι εγώ ήμουν τέτοιος, όποιοι

15902

είδους ακριβώς θα ήταν ο πιο ακραιφνής δημοκράτης που παρέμεινε στην πόλη. Σας παρακαλώ, κύριοι δικαστές, να μη συμπλέετε με τους συκοφάντες. Γιατί, δουλειά τους είναι να κατηγορούν κι αυτούς που είναι εντελώς αθώοι (γιατί από αυτούς θα αποσπούσαν τα μεγαλύτερα χρηματικά ποσά), ενώ δικό σας καθήκον είναι να εξασφαλίζετε ισοπολιτεία σ' αυτούς που δεν αδικούν σε τίποτα. Γιατί, έτσι θα δημιουργούσατε περισσότερους φίλους προς το δημοκρατικό πολίτευμα. Και έχω την αξίωση, άνδρες δικαστές, αν αποδείξω ότι δεν έχω γίνει αίτιος για καμιά συμφορά και ότι έχω κάνει πολλά καλά στην πόλη και με προσωπική μου σωματική δράση και με χρήματα, αυτά να μου αναγνωριστούν από σας, όσα είναι δίκαιο να πετυχαίνουν όχι μόνον αυτοί που ευεργετούν αλλά και αυτοί που δεν έχουν διαπράξει κανένα αδίκημα.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης

B4. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. <i>ἐπιεικείας</i>	α. μετριοπάθεια β. κοσμιότητα
2. <i>κύβους</i>	α. ζάρια β. γεωμετρικά σχήματα
3. <i>λογοποιοῦντας</i>	α. γράφω ρητορικούς λόγους β. διαδίδω ψευδείς φήμες
4. <i>γραφῆν</i>	α. έγγραφη καταγγελία β. παράσταση του λόγου με γραπτά σύμβολα
5. <i>ἀγῶνας</i>	α. αγώνισμα β. δίκη

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αἰσχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§1.1-2.5

(έκδ. των Martin, V., de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

15902

Ο Αισχίνης επικαλέστηκε τον νόμο για τη δοκιμασίαν των ρητόρων, δηλαδή ανάγκασε τον Τίμαρχο να αποδείξει σε δίκη ότι δεν είχε υποπέσει σε αδικήματα τα οποία στερούσαν από τους Αθηναίους το δικαίωμα να παίρνουν τον λόγο σε δημόσιες συνελεύσεις.

Οὐδένα πώποτε τῶν πολιτῶν, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε γραφὴν γραψάμενος οὔτ' ἐν εὐθύναις λυπήσας, ἀλλ' ὡς ἔγωγε νομίζω μέτριον ἑμαυτὸν πρὸς ἕκαστα τούτων παρεσχηκῶς, ὁρῶν δὲ τὴν τε πόλιν μεγάλα βλαπτομένην ὑπὸ Τιμάρχου τουτουὶ δημηγοροῦντος παρὰ τοὺς νόμους, καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ συκοφαντούμενος – ὃν δὲ τρόπον, προϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λόγου – ἐν τι τῶν αἰσχίστων ἠγησάμην εἶναι μὴ βοηθῆσαι τῇ τε πόλει πάσῃ καὶ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν καὶ ἑμαυτῷ· εἰδὼς δ' αὐτὸν ἔνοχον ὄντα οἷς ὀλίγω πρότερον ἠκούσατε ἀναγιγνώσκοντος τοῦ γραμματέως, ἐπήγγειλα αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν ταυτηνί. Καὶ ὡς ἔοικεν, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ εἰωθότες λόγοι λέγεσθαι ἐπὶ τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν οὐκ εἰσὶ ψευδεῖς. Αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κοινῶν ἐπανορθοῦσι. Τοῦ μὲν οὖν ὅλου ἀγῶνος φανήσεται οὔθ' ἡ πόλις αἰτία οὔσα Τιμάρχῳ οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' ὑμεῖς οὔτ' ἐγώ, ἀλλ' αὐτὸς οὔτος ἑαυτῷ.

γραφὴν γραψάμενος: κατηγορήσα για δημόσιο αδικήμα

ἐν εὐθύναις: σε λογοδοσία

τουτουὶ: αυτού εδώ

ἐπήγγειλα: ζήτησα

ταυτηνί: αυτήν εδώ

ἐπανορθοῦσι: διορθώνουν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Οὐδένα ... ἑμαυτῷ**».

Μονάδες 20

Γ4.

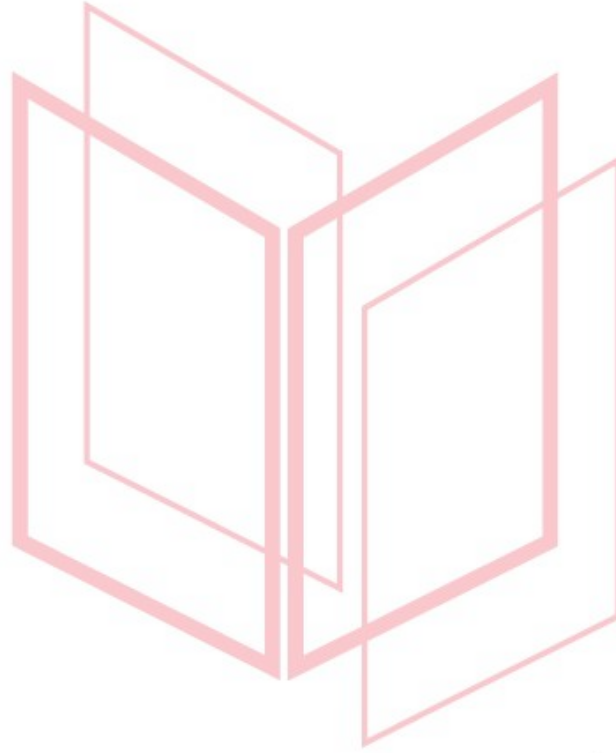
α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου: (μονάδες 4)

γραφὴν:	εἶναι	στο
ἰδίᾳ:	εἶναι	στο
τῇ πόλει:	εἶναι	στο
τῶν κοινῶν:	εἶναι	στο

15902

β. Να εντοπίσετε στο κείμενο τρεις (3) κατηγορηματικές μετοχές και να γράψετε το υποκείμενό τους. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15902-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

A1.

1. – Σ: μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς
2. – Λ: τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας
3. – Λ: οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην.
4. – Σ: ἐτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας.
5. – Σ: Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: Λυσίας, Δήμου καταλύσεως ἀπολογία §§2-4

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο ομιλητής τονίζει ότι είναι συκοφάντες οι κατήγοροι και ότι ο ίδιος είναι ακραιφνής δημοκράτης. Στη συνέχεια, απευθύνει έκκληση στους δικαστές να μην συμπλέουν με τους συκοφάντες, γιατί ἔργο τους εἶναι να κατηγοροῦν τους αθώους. Ο Μαντίθεος, κατὰ ἀντίστοιχο τρόπο, διαφοροποιεῖ τον εαυτό του ἀπὸ τους συκοφάντες κατηγόρους του, που διάγουν ἄσωτο βίον. Επομένως, το κείμενο θα μπορούσε να αξιοποιηθεῖ για σύγκριση αναφορικά με τον ρόλο των συκοφαντῶν στην ἀρχαία Αθήνα.

B4.1-β, 2-α, 3-β, 4-α, 5-β

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αισχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§1-2.5

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Ουδέποτε, Αθηναῖοι πολῖτες, ἄσκησα δημόσια ἀγωγή ἢ ἐνόχλησα κάποιον πολῖτη, που εἶχε διαχειρισθεῖ τα δημόσια πράγματα, ἀξιῶνόντας να λογοδοτήσει αὐτός και μάλιστα, ὅπως νομίζω τουλάχιστον, υπήρξα ἐπιφυλακτικός και στα δύο αὐτά σημεῖα· ἐπειδὴ ὅμως βλέπω ὅτι ἡ πόλη υπερβολικά βλάπτεται ἀπὸ τούτον ἐδῶ τον Τίμαρχο, που ἐμφανίζεται στο βῆμα παρά τους νόμους, και ἐπειδὴ ἐγὼ κυρίως συκοφαντούμαι –και με ποῖον τρόπο, τούτο

Ποτέ ἕως τώρα, ἄνδρες Αθηναῖοι, οὔτε κατηγόρησα κανέναν για δημόσιο ἀδίκημα, οὔτε ἐνόχλησα κανέναν, ὅταν ἔδινε λόγο για τα δημόσια πράγματα που διαχειρίστηκε, ἀλλ' ὅπως ἐγὼ τουλάχιστον νομίζω, τήρησα στάση ἐπιφυλακτική και στις δύο αὐτές περιστάσεις· ἐπειδὴ ὅμως βλέπω ὅτι ἡ πόλη βλάπτεται ἀπὸ αὐτὸν ἐδῶ τον Τίμαρχο, ο οποίος μιλά ἀπὸ το δημόσιο βῆμα παρά τους νόμους και ἐπειδὴ ἐγὼ ἀτομικά συκοφαντούμαι –κατὰ ποῖο δε τρόπο, θα

15902-Λύση

θα φανεί στην πρόοδο του λόγου μου – νόμισα ότι θα ήταν μία από τις πλέον επαίσχυντες πράξεις το να μην εκτελέσω το καθήκον μου προς την πόλη, προς τους νόμους, προς εσάς και προς τον εαυτό μου. Γνωρίζοντας ότι αυτός είναι ένοχος των πράξεων που προ ολίγου ακούσατε να διαβάξει ο γραμματέας, άσκησα κατ' αυτού την παρούσα δοκιμασία. Και φυσικά, δεν είναι ψευδές αυτό που λέγεται συνήθως εξ αφορμής των πολιτικών δικών: οι προσωπικές εχθρότητες είναι εξαιρετικά ωφέλιμες για το δημόσιο συμφέρον. Θα καταστεί δε φανερό ότι όλη αυτήν τη δίκη δεν την προκάλεσε εις βάρος του Τιμάρχου ούτε η πόλη, ούτε οι νόμοι, ούτε σεις, ούτε εγώ, αλλ' αυτός ο ίδιος.

Μτφρ. Γ. Κορδάτος & Η. Ηλιού. 1939.

Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α.

γραφήν: είναι σύστοιχο αντικείμενο στη μετοχή *γραψάμενος*.

ιδία: είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου (δοτικοφανές επίρρημα του τρόπου) στη μετοχή *συκοφαντούμενος*.

τῆ πόλει: είναι αντικείμενο του απαρεμφάτου *βοηθῆσαι*.

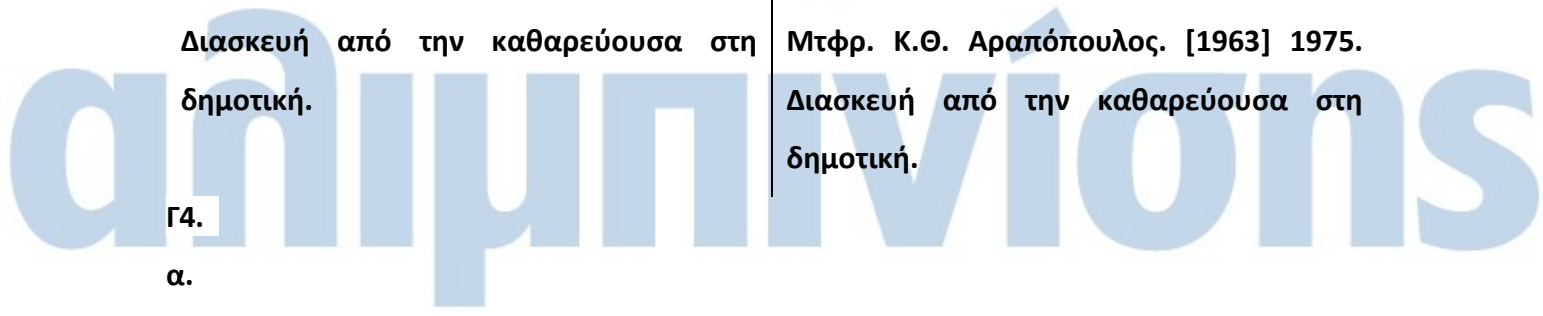
τῶν κοινῶν: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στο *πολλά*.

β. Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να αναφέρει τρεις από τις ακόλουθες κατηγορηματικές μετοχές: *βλαπτομένην* (από τη μετοχή *ὀρῶν*) με υποκείμενο *τὴν πόλιν*, *ὄντα* (από τη μετοχή *εἰδώς*) με υποκείμενο *αὐτόν*, *ἀναγινώσκοντος* (από το ρήμα *ἠκούσατε*) με υποκείμενο *τοῦ γραμματέως*, *οὔσα* με υποκείμενο *ἡ πόλις* (από το ρήμα *φανήσεται*).

αποδείξω κατά την πρόοδο του λόγου μου – νόμισα ότι θα ήταν μία από τις επαίσχυντες πράξεις να μην έρθω σε βοήθεια και της πόλης και των νόμων και δική σας και εμένα του ίδιου· γνωρίζοντας ότι αυτός είναι ένοχος για τις πράξεις, τις οποίες ακούσατε να διαβάξει προηγουμένως ο γραμματέας, τον κάλεσα να δικαιολογήσει προ παντός άλλου την άνοδό του στο βήμα. Και, όπως φαίνεται, άνδρες Αθηναίοι, δεν είναι ψευδείς οι λόγοι, οι οποίοι συνηθίζεται να λέγονται εξ αφορμής των πολιτικών δικών, ότι δηλαδή οι προσωπικές έχθρες συντελούν, ώστε να διορθώνονται πολλές από τις δημόσιες καταχρήσεις. Θα γίνει δε φανερό ότι για όλη αυτή τη δίκη εις βάρος του Τιμάρχου δεν υπήρξε αίτια ούτε η πόλη ούτε οι νόμοι ούτε εγώ, αλλ' αυτός ο ίδιος.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. [1963] 1975.

Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

17190

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδειῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 4) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 4):

1. Ο Μαντίθεος διατηρούσε φιλικές σχέσεις με άτομα που είχαν άσωτη ζωή.
2. Κατά τον Μαντίθεο, οι νέοι που επιδίδονταν σε ακολασίες, διέδιδαν ψευδείς φήμες εναντίον του και τον συκοφαντούσαν.
3. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι έχει εμπλακεί τόσο σε ιδιωτική, όσο και σε δημόσια δίκη.
4. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι άλλοι Αθηναίοι ήταν φιλόδικοι.

β. «καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ»: Σε τι ακριβῶς αναφέρεται ὁ Μαντίθεος με τὴν ὀριστικὴ ἀντωνυμία τῶν αὐτῶν; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ σιτοπωλῶν §§13.5-15.1

17190

Ο λόγος Κατὰ σιτοπωλῶν είναι ρητορικός δικανικός λόγος του Λυσία που ανήκει στην κατηγορία των καταγγελτικών λόγων του. Γράφτηκε για λογαριασμό του κατηγορούμενου περίπου το 386 π.Χ. και εκφωνήθηκε ενώπιον της Ηλιαίας εναντίον κυρίως των σιτοπωλών και λιγότερο των σιτεμπόρων για λαθραία εισαγωγή σίτου και αισχροκέρδεια.

Ωστόσο όλοι γνωρίζετε ότι αυτοί είναι οι τελευταίοι που δικαιούνται να προβάλλουν παρόμοιους ισχυρισμούς. Γιατί τα συμφέροντά τους είναι αντίθετα από τα συμφέροντα των άλλων. Γιατί τότε κερδίζουν περισσότερα, όταν φτάσει στην πόλη η είδηση για κάποια συμφορά και πωλούν ακριβό το σιτάρι. Με τόση χαρά μάλιστα βλέπουν τις δικές σας συμφορές, ώστε κάποιες τις πληροφορούνται πριν από τους άλλους, και κάποιες τις χαλκεύουν οι ίδιοι διαδίδοντας ή ότι χάθηκαν τα πλοία στον Πόντο, ή ότι συνελήφθησαν από τους Λακεδαιμόνιους όταν απέπλεαν, ή ότι έχουν κλείσει τα λιμάνια, ή ότι πρόκειται να καταγγελθούν οι συνθήκες. Και έχουν φτάσει σε τέτοιο σημείο εχθρότητας, ώστε συνωμοτούν εναντίον σας σε κρίσιμες στιγμές ταυτόχρονα με τους εχθρούς.

Μτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος

χαλκεύουν: κατασκευάζουν

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **συνοικία, ευτυχώς, παράδειγμα, κατάσταση, επισκέπτης.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§5-7

(έκδ. των Mathieu, G., Brémond, É. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ανατ. 1963)

Στο έργο αυτό παρατίθενται διάφορες πρακτικές διδαχές του Ισοκράτη προς κάποιον Δημόνικο για έναν ορθό και ηθικό τρόπο ζωής.

Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδέν

17190

κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν. Κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνήλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανεν, πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῆ ῥαθυμίας παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψεν καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησεν, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. Ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις συναυξηθῆ, μόνη μὲν συγγηράσκει, πλοῦτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δ' εὐγενείας ἐστίν, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθιστᾶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ θαρσαλέως ὑπομένουσα, καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη.

παράκλησις: προτροπή

ὀρέγομαί τινος: επιθυμῶ πολύ κάτι

ὀμιλῶ τινι: συναναστρέφομαι κάποιον

ἐφικνοῦμαι: πετυχαίνω, φτάνω

ἀναλίσκω: αφανίζω, καταστρέφω

ἀκιβδήλως: με γνήσιο τρόπο, χωρίς νοθεία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Διόπερ ἡμεῖς ... βεβαιότερόν ἐστιν**».

Μονάδες 20

Γ4.

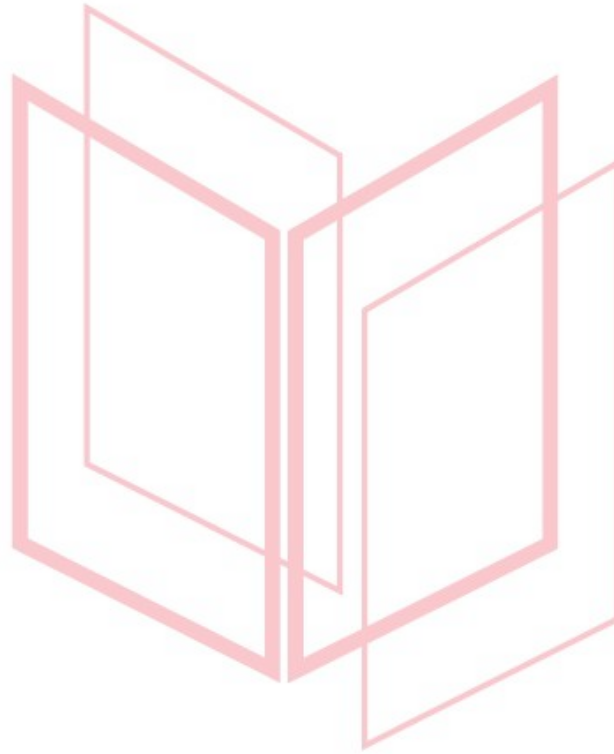
α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου (μονάδες 6):

ἀνθρώποις:	εἶναι	στο
μόνοι:	εἶναι	στο
ἐφικέσθαι:	εἶναι	στο
σεμνότερον:	εἶναι	στο
κακίας:	εἶναι	στο
εὐγενείας:	εἶναι	στο

17190

β. Στην αρχή του αποσπάσματος ο Ισοκράτης απευθυνόμενος στον Δημόνικο ισχυρίζεται ότι θα τον συμβουλεύσει για τέσσερα συγκεκριμένα πράγματα, διατυπώνοντας αντίστοιχα τέσσερις δευτερεύουσες προτάσεις. Να τις καταγράψετε και να τις χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17190-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

A1.

α.

1. – Λ : ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας
2. – Σ: τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι [...] καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἑμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους.
3. – Λ: οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἑμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην
4. – Σ: καίτοι ἑτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας.

β.

Ο Μαντίθεος με την οριστική αντωνυμία **τῶν αὐτῶν** αναφέρεται στους κύβους, τους πότους και τις (τὰς) τοιαύτας ἀκολασίας, στις κακές συνήθειες δηλαδή πολλῶν νεαρῶν Αθηναίων, ὅπως τα τυχερά παιχνίδια (ζάρια), την κατανάλωση ποτῶν και γενικότερα την άσωτη ζωή.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Κατὰ σιτοπωλῶν §§13.5-15.1

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο από τον Κατὰ σιτοπωλῶν λόγο του Λυσία μπορεί να συσχετιστεί με το απόσπασμα από τον Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο αναφορικά με το φαινόμενο της συκοφαντίας και της κατασκευῆς ψευδῶν ειδήσεων.

B4. διώκηκα, τυγχάνουσι, ἀποδείξαι, καθεστηκότας, σκέψασθε

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἴσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§5-7

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γι' αυτό ακριβώς εγώ ο οποίος δεν επιδίωξα προτροπή αλλά έγραψα φιλική συμβουλή, έχω σκοπό να σε συμβουλευώ ποια πρέπει να επιθυμούν οι νεότεροι, και από ποια έργα να απέχουν και με ποιου είδους ανθρώπους να συναναστρέφονται και πώς να κυβερνούν τη ζωή τους. Διότι όσοι βάδισαν αυτό τον δρόμο της ζωής, αυτοί

Γι' αυτό και εγώ επειδή δεν κόπιασα να βρω κάποια προτροπή, αλλά φιλικά έγραψα συμβουλή, θα σε συμβουλευσω ποια πράγματα πρέπει να επιθυμούν οι νεότεροι, και από ποια έργα να απέχουν και με ποιους ανθρώπους να συναναστρέφονται και πώς να κυβερνούν τη ζωή τους. Διότι όσοι κράτησαν αυτό τον δρόμο της ζωής, αυτοί

17190-Λύση

μόνοι κατόρθωσαν να φθάσουν πραγματικά την αρετή, από την οποία κανένα απόκτημα δεν υπάρχει σπουδαιότερο και ασφαλέστερο. Διότι την ωραιότητα ή ο χρόνος καταστρέφει ή η ασθένεια την μαραίνει, ενώ ο πλούτος είναι υπηρέτης της κακίας περισσότερο παρά της αγαθότητας, διότι δίνει από τη μια μεριά δικαίωμα στην οκνηρία, και παρακινεί τους νέους στις απολαύσεις από την άλλη· επιπλέον η σωματική δύναμη όταν συνοδεύεται από φρόνηση συνήθως ωφελεί, χωρίς αυτήν όμως συνήθως βλάπτει περισσότερο εκείνους οι οποίοι την έχουν και τα σώματα των γυμναζομένων συνήθως στολίζει, στις ασκήσεις της ψυχής όμως ρίχνει σκοτάδι. Η απόκτηση, λοιπόν, της αρετής από εκείνους στους οποίους μπορεί να αυξηθεί (να μεγαλώσει) από κοινού κατά τρόπο γνήσιο μαζί με τον νου, μόνη αυτή αφενός γερνάει μαζί με τον άνθρωπο, αφετέρου είναι καλύτερη από τον πλούτο, πιο χρήσιμη από την ευγένεια, διότι καθιστά τα αδύνατα για τους άλλους δυνατά για αυτούς. Επιπλέον τα φοβερά για τον λαό τα υπομένει με θάρρος, διότι θεωρεί την οκνηρία ντροπή και την εργατικότητα έπαινο.

Μτφρ. Ι. Θ. Ρώσσης. χ.χ. Διασκευή από την καθαρεύουσα.

Γ4.

α.

άνθρωποι: είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο *ὁμιλεῖν*.

μόνο πέτυχαν πραγματικά την αρετή, από την οποία κανένα απόκτημα δεν είναι σεμνότερο και ασφαλέστερο. Διότι την ωραιότητα ή ο χρόνος καταστρέφει συνήθως ή η ασθένεια μαραίνει, ο δε πλούτος εξυπηρετεί περισσότερο την κακία παρά την αγαθότητα, διότι στην οκνηρία από τη μια μεριά παρέχει δικαίωμα, ενώ προτρέπει από την άλλη τους νέους στις ηδονές· η σωματική δύναμη μαζί με τη φρόνηση συχνά ωφελεί, ενώ χωρίς αυτήν περισσότερο βλάπτει συνήθως αυτούς που την έχουν και τα μέλη των γυμναζομένων συνήθως στολίζει, γίνεται όμως εμπόδιο στην επιμέλεια και άσκηση της ψυχής. Μόνη η αρετή γερνάει μαζί με εκείνους, με τους οποίους μπορεί να αυξηθεί (να μεγαλώσει) από κοινού κατά τρόπο γνήσιο στην ψυχή τους, είναι επιπλέον ανώτερη από τον πλούτο και πιο χρήσιμη από την ευγένεια, διότι τα αδύνατα για τους άλλους τα καθιστά δυνατά για αυτούς. Επιπλέον τα φοβερά για τους πολλούς τα υπομένει χωρίς φόβο, και θεωρεί ότι η οκνηρία είναι ατιμία, ενώ η εργατικότητα έπαινος.

Μτφρ. Πρωτοψάλτης. 1939. Διασκευή από την καθαρεύουσα.

17190-Λύση

μόνοι: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος (κατηγορηματικός) προσδιορισμός στο οὔτοι.

έφικέσθαι: είναι τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα ἠδυνήθησαν.

σεμνότερον: είναι κατηγορούμενο στο κτῆμα (από το ἐστίν).

κακίας: είναι ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική αντικειμενική) στο ὑπηρέτης.

εὐγενείας: είναι ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική συγκριτική) στο χρησιμωτέρα.

β. Πρόκειται για τις ακόλουθες 4 πλάγιες ερωτήσεις (παρατακτικά συνδεόμενες) (αντικείμενα στο απαρέμφατο συμβουλεύειν):

ᾧν χρή τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι [καὶ]

τίνων ἔργων (χρή) ἀπέχεσθαι [καὶ]

ποίοις τισὶν (χρή) ἀνθρώποις ὀμιλεῖν [καὶ]

πῶς (χρή) τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν.

αἰμιπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19193

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 4) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 4):

1. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι σε νεαρότερη ηλικία σύχναζε σε καταγώγια, όπως και άλλοι νέοι της εποχής του.
2. Κατά τον Μαντίθεο οι συκοφαντικές συμπεριφορές χαρακτήριζαν πολλούς νέους που σύχναζαν στα καταγώγια.
3. Ο Μαντίθεος ομολογεί ότι ήταν φιλόδικος, όπως και πολλοί άλλοι Αθηναίοι.
4. Ο Μαντίθεος καλεί τους βουλευτές να αναλογιστούν τις στρατιωτικές υπηρεσίες του προς την πόλη.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

β. «... καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας»: Σε τι ακριβῶς αναφέρεται ο Μαντίθεος με τη φράση «εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ σιτοπωλῶν §§13.5-15.1

Ο λόγος Κατὰ σιτοπωλῶν είναι ρητορικός δικανικός λόγος του Λυσία που ανήκει στην κατηγορία των καταγγελτικών λόγων του. Γράφτηκε για λογαριασμό του κατηγορού

19193

περίπου το 386 π.Χ. και εκφωνήθηκε ενώπιον της Ηλιαίας εναντίον κυρίως των σιτοπωλών και λιγότερο των σιτεμπόρων για λαθραία εισαγωγή σίτου και αισχροκέρδεια.

Ωστόσο όλοι γνωρίζετε ότι αυτοί είναι οι τελευταίοι που δικαιούνται να προβάλλουν παρόμοιους ισχυρισμούς. Γιατί τα συμφέροντά τους είναι αντίθετα από τα συμφέροντα των άλλων. Γιατί τότε κερδίζουν περισσότερα, όταν φτάσει στην πόλη η είδηση για κάποια συμφορά και πωλούν ακριβό το σιτάρι. Με τόση χαρά μάλιστα βλέπουν τις δικές σας συμφορές, ώστε κάποιες τις πληροφορούνται πριν από τους άλλους, και κάποιες τις χαλκεύουν οι ίδιοι διαδίδοντας ή ότι χάθηκαν τα πλοία στον Πόντο, ή ότι συνελήφθησαν από τους Λακεδαιμόνιους όταν απέπλεαν, ή ότι έχουν κλείσει τα λιμάνια, ή ότι πρόκειται να καταγγελθούν οι συνθήκες. Και έχουν φτάσει σε τέτοιο σημείο εχθρότητας, ώστε συνωμοτούν εναντίον σας σε κρίσιμες στιγμές ταυτόχρονα με τους εχθρούς

Μτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος

χαλκεύουν: κατασκευάζουν

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **διοίκηση, επίτευξη, εντριβή, κάτοπτρο, εκδήλωση.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αίσχίνης, Κατά Τιμάρχου §§1.1-2.5

(έκδ.των Martin, V., de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

Ο Αισχίνης επικαλέστηκε τον νόμο για τη δοκιμασίαν των ρητόρων, δηλαδή ανάγκασε τον Τίμαρχο να αποδείξει σε δίκη ότι δεν είχε υποπέσει σε αδικήματα τα οποία στερούσαν από τους Αθηναίους το δικαίωμα να παίρνουν τον λόγο σε δημόσιες συνελεύσεις.

Οὐδένα πώποτε τῶν πολιτῶν, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε γραφὴν γραψάμενος οὔτ' ἐν εὐθύναις λυπήσας, ἀλλ' ὡς ἔγωγε νομίζω μέτριον ἑμαυτὸν πρὸς ἕκαστα τούτων παρεσχηκώς, ὁρῶν δὲ τήν τε πόλιν μεγάλα βλαπτομένην ὑπὸ Τιμάρχου τουτουὶ δημηγοροῦντος παρὰ τοὺς νόμους, καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ συκοφαντούμενος – ὄν δὲ τρόπον, προϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λόγου – ἐν τι τῶν αἰσχίστων ἠγησάμην **εἶναι** μὴ βοηθῆσαι τῇ τε πόλει πάσῃ καὶ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν καὶ ἑμαυτῷ· εἰδὼς δ' αὐτὸν ἔνοχον ὄντα οἷς ὀλίγω

19193

πρότερον ἠκούσατε ἀναγιννώσκοντος τοῦ γραμματέως, ἐπήγγειλα αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν ταυτηνί. Καὶ ὡς ἔοικεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ εἰωθότες λόγοι **λέγεσθαι** ἐπὶ τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν οὐκ εἰσὶ ψευδεῖς. Αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κοινῶν ἐπανορθοῦσι. Τοῦ μὲν οὖν ὄλου ἀγῶνος φανήσεται οὐθ' ἡ πόλις αἰτία οὔσα Τιμάρχῳ οὐθ' οἱ νόμοι οὐθ' ὑμεῖς οὔτ' ἐγώ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἑαυτῷ.

γραφήν γραψάμενος: κατηγορήσα για δημόσιο αδίκημα

ἐν εὐθύναις: σε λογοδοσία

τουτουί: αυτού εδώ

ἐπήγγειλα: ζήτησα

ταυτηνί: αυτήν εδώ

ἐπανορθοῦσι: διορθώνουν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Οὐδένα ... ἑμαυτῷ**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κυριότερη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου.

μέτριον: είναι..... στο

τοῦ λόγου: είναι..... στο

ἔνοχον: είναι..... στο

ψευδεῖς: είναι..... στο

(μονάδες 4)

β. Να προσδιορίσετε το είδος και τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων απαρεμφάτων του κειμένου επισημαίνοντας το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή ετεροπροσωπίας. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

19193-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

A1.

α.

1. – Λ: πάντας αὐτούς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας
2. – Σ: καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους.
3. – Λ: Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφήν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην
4. – Σ: Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

β.

Με τη φράση «εἰς τοιούτους ἀγῶνας» ο Μαντίθεος αναφέρεται στις επιμέρους περιπτώσεις δικῶν ἢ καταγγελιῶν: δίκη, γραφή, εἰσαγγελία.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Κατὰ σιτοπωλῶν §§13.5-15.1

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ἀπὸ τον Κατὰ σιτοπωλῶν λόγο του Λυσία μπορεί να συσχετιστεῖ με το ἀπόσπασμα ἀπὸ τον Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο αναφορικά με το φαινόμενο της συκοφαντίας καὶ της κατασκευῆς ψευδῶν εἰδήσεων.

B4. διώκηκα, τυγχάνουσι, διατριβάς, ὄψεσθέ/ὄρατε, δῆλον

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αἰσχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§1-2.5

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Ουδέποτε, Αθηναῖοι πολῖτες, ἄσκησα δημόσια αγωγή ἢ ἐνόχησα κάποιον πολῖτη, που εἶχε διαχειρισθεῖ τα δημόσια πράγματα, αξιώνοντας να λογοδοτήσῃ αὐτός καὶ μάλιστα, ὅπως νομίζω τουλάχιστον, υπήρξα ἐπιφυλακτικός καὶ στα δύο αὐτά σημεία· ἐπειδὴ ὅμως βλέπω ὅτι ἡ πόλη υπερβολικά βλάπτεται ἀπὸ τούτον ἐδῶ τον Τίμαρχο, που ἐμφανίζεται στο βῆμα παρά τους νόμους, καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ κυρίως συκοφαντούμαι –καὶ με ποῖον τρόπο, τούτο θα φανεί στην πρόοδο του λόγου μου– νόμισα ὅτι θα ἦταν

Ποτέ ἕως τώρα, ἄνδρες Αθηναῖοι, οὔτε κατηγορήσα κανέναν για δημόσιο ἀδίκημα, οὔτε ἐνόχησα κανέναν, ὅταν ἔδινε λόγο για τα δημόσια πράγματα που διαχειρίστηκε, ἀλλ' ὅπως ἐγὼ τουλάχιστον νομίζω, τήρησα στάση ἐπιφυλακτική καὶ στις δύο αὐτές περιστάσεις· ἐπειδὴ ὅμως βλέπω ὅτι ἡ πόλη βλάπτεται ἀπὸ αὐτὸν ἐδῶ τον Τίμαρχο, ὁ οποίος μιλά ἀπὸ το δημόσιο βῆμα παρά τους νόμους καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἀτομικά συκοφαντούμαι –κατὰ ποῖο δε τρόπο, θα ἀποδείξω κατὰ την πρόοδο του λόγου μου –

19193-Λύση

μία από τις πλέον επαίσχυντες πράξεις το να μην εκτελέσω το καθήκον μου προς την πόλη, προς τους νόμους, προς εσάς και προς τον εαυτό μου. Γνωρίζοντας ότι αυτός είναι ένοχος των πράξεων που προ ολίγου ακούσατε να διαβάζει ο γραμματέας, άσκησα κατ' αυτού την παρούσα δοκιμασία. Και φυσικά, δεν είναι ψευδές αυτό που λέγεται συνήθως εξ αφορμής των πολιτικών δικών: οι προσωπικές εχθρότητες είναι εξαιρετικά ωφέλιμες για το δημόσιο συμφέρον. Θα καταστεί δε φανερό ότι όλη αυτήν τη δίκη δεν την προκάλεσε εις βάρος του Τιμάρχου ούτε η πόλη, ούτε οι νόμοι, ούτε σεις, ούτε εγώ, αλλ' αυτός ο ίδιος.

Μτφρ. Γ. Κορδάτος & Η. Ηλιού. 1939.
Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.
α.

μέτριον: είναι κατηγορούμενο στο *έμαυτόν* (αντικείμενο της μετοχής *παρεσχηκώς*).

τοῦ λόγου: είναι υποκείμενο στη μετοχή *προϊόντος* (γενική απόλυτος).

ἔνοχον: είναι κατηγορούμενο στο *αὐτόν* (υποκείμενο της μετοχής *ᾔντα*).

ψευδεῖς: είναι κατηγορούμενο στο *οἱ λόγοι* (υποκείμενο του ρήματος *οὐκ εἰσί*).

β. εἶναι: Είναι ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα *ἡγησάμην*. Υποκείμενο του ρήματος *ἡγησάμην* εννοείται *ἐγώ*. Υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι το *τι*. Επομένως, έχουμε ετεροπροσωπία.

λέγεσθαι: Είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στη μετοχή *εἰωθότες*. Υποκείμενο της μετοχής *εἰωθότες* είναι *οἱ λόγοι*. Υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι *οἱ λόγοι*. Επομένως, έχουμε ταυτοπροσωπία.

νόμισα ότι θα ήταν μία από τις επαίσχυντες πράξεις να μην έρθω σε βοήθεια και της πόλης και των νόμων και δική σας και εμένα του ίδιου· γνωρίζοντας ότι αυτός είναι ένοχος για τις πράξεις, τις οποίες ακούσατε να διαβάζει προηγουμένως ο γραμματέας, τον κάλεσα να δικαιολογήσει προ παντός άλλου την άνοδό του στο βήμα. Και, όπως φαίνεται, άνδρες Αθηναίοι, δεν είναι ψευδείς οι λόγοι, οι οποίοι συνηθίζεται να λέγονται εξ αφορμής των πολιτικών δικών, ότι δηλαδή οι προσωπικές έχθρες συντελούν, ώστε να διορθώνονται πολλές από τις δημόσιες καταχρήσεις. Θα γίνει δε φανερό ότι για όλη αυτή τη δίκη εις βάρος του Τιμάρχου δεν υπήρξε αίτια ούτε η πόλη ούτε οι νόμοι ούτε εγώ, αλλ' αυτός ο ίδιος.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. [1963] 1975.
Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

αλημπνίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19195

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθ' ἐμοὶ διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἐτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Στην κοινωνική ζωή του ο Μαντίθεος επέδειξε κόσμια συμπεριφορά.
2. Ο Μαντίθεος ακολουθούσε το παράδειγμα της άσωτης ζωής των νέων της εποχής του.
3. Ο Μαντίθεος υπαινίσσεται ότι έγινε εις βάρος του κάποιου είδους δίκη ή καταγγελία.
4. Κατά τον Μαντίθεο οι Αθηναίοι εμπλέκονταν συχνά σε δικαστικές διαμάχες.
5. Ο Μαντίθεος ζητά από τους βουλευτές να αναλογιστούν τις στρατιωτικές υπηρεσίες του προς την πόλη.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Ἴσοκράτης, Ἄρεοπαγνικὸς §§48-50

Στον Ἄρεοπαγνικό ο Ἴσοκράτης κάνει ἐκκλήση πρὸς τοὺς συμπολίτες τοῦ Αθηναίου για ἀναπροσαρμογή τῆς πολιτικῆς τοῦς στα ἐσωτερικά καὶ ἐξωτερικά θέματα καὶ ἐπιστροφὴ στις πατροπαράδοτες ἀρχές διακυβέρνησης τῆς πόλης, ὅταν ο Ἄρειος Πάγος ἦταν ο θεματοφύλακας τῆς ἠθικῆς διαπαιδαγώγησης τῶν πολιτῶν.

Γι' αὐτὸ δὲν σύχναζαν οἱ νέοι σε μέρη τυχερῶν παιχνιδιῶν, οὔτε σε χαμαιτυπεία με αὐλητρίδες, οὔτε σε συγκεντρώσεις τέτοιου εἴδους ὅπου σήμερα περνοῦν τὴν ἡμέρα τοῦς,

19195

αλλά αφοσιώνονταν στις ασχολίες στις οποίες είχαν ταχθεί, όπου θαύμαζαν και ζήλευαν όσους πρώτευαν σ' αυτά. Τόσο πολύ απέφευγαν την αγορά, ώστε, και αν καμιά φορά αναγκάζονταν να περάσουν μέσα από αυτήν, όλοι έβλεπαν ότι το έκαναν με πολλή συστολή και σωφροσύνη. Το να αντιμιλούν στους μεγαλύτερους ή να τους κοροϊδεύουν το θεωρούσαν φοβερότερο από όσο φοβερό θεωρείται σήμερα η ανάρμοστη συμπεριφορά προς τους γονείς. Κανένας, ούτε καν καλός υπηρέτης, θα τολμούσε να φάει ή να πιει ποτό σε καπηλειό· γιατί φρόντιζαν να είναι σεμνοί και να μη βωμολοχούν. Ακόμη, αυτούς που αστειεύονταν και είχαν κάποιαν ικανότητα να κοροϊδεύουν, όσους σήμερα αποκαλούν ευφείς, εκείνοι τους θεωρούσαν ανόητους. Κανείς ας μη νομίσει ότι διάκειμαι δυσμενώς προς όσους είναι σε νεαρή ηλικία. Γιατί δεν τους θεωρώ υπεύθυνους για όσα συμβαίνουν· εξάλλου, γνωρίζω καλά ότι οι περισσότεροι από αυτούς είναι ελάχιστα ευχαριστημένοι με αυτή την κατάσταση, η οποία τους επιτρέπει να επιδίδονται σ' αυτές τις ακολασίες. Γι' αυτό δεν θα είχα καμιά δικαιολογία να κατηγορώ αυτούς· πολύ πιο δίκαιο θα ήταν να καταφέρομαι εναντίον εκείνων που κυβέρνησαν την πόλη λίγο πιο μπροστά από μας.

Μτφρ. Α.Ι. Γιαγκόπουλος - Ζ.Ε. Μαλαθούνη

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρηματικού τύπου **εΐχον**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Τα επιχειρήματά του δεν είχαν καμιά με το θέμα.
- Όταν ο καταναλωτής καθυστερεί την εξόφληση του λογαριασμού ύδρευσης, η νερού μπορεί να διακοπεί.
- Το μας συμμετείχε στους μαθητικούς αθλητικούς αγώνες.
- Μπορείς να του εμπιστευτείς το μυστικό σου, είναι
- Εκ των υστέρων ένιωθε για τη βάνουση συμπεριφορά του.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ **Μονάδες 10**

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§5-7

Στο έργο αυτό παρατίθενται διάφορες πρακτικές διδαχές του Ισοκράτη προς κάποιον Δημόνικο για έναν ορθό και ηθικό τρόπο ζωής.

19195

Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὧν χρή τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὀμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. **Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν.** Κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνήλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανεν, πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῆ ραθυμίας παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψεν καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούτων ἐκόσμησεν, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. Ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις συναυξηθῆ, μόνη μὲν συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δ' εὐγενείας ἐστίν, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθιστᾶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερά θαρσαλέως ὑπομένουσα, καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη.

πράκκλησις: προτροπή

ὀρέγομαί τινος: επιθυμῶ πολὺ κάτι

ὀμιλῶ τινι: συναναστρέφομαι κάποιον

ἐφικνοῦμαι: πετυχαίνω, φτάνω

ἀναλίσκω: αφανίζω, καταστρέφω

ἀκιβδήλως: με γνήσιο τρόπο, χωρίς νοθεία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: **«Διόπερ ἡμεῖς ... βεβαιότερόν ἐστιν».**

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Μονάδες 20
Γ4.

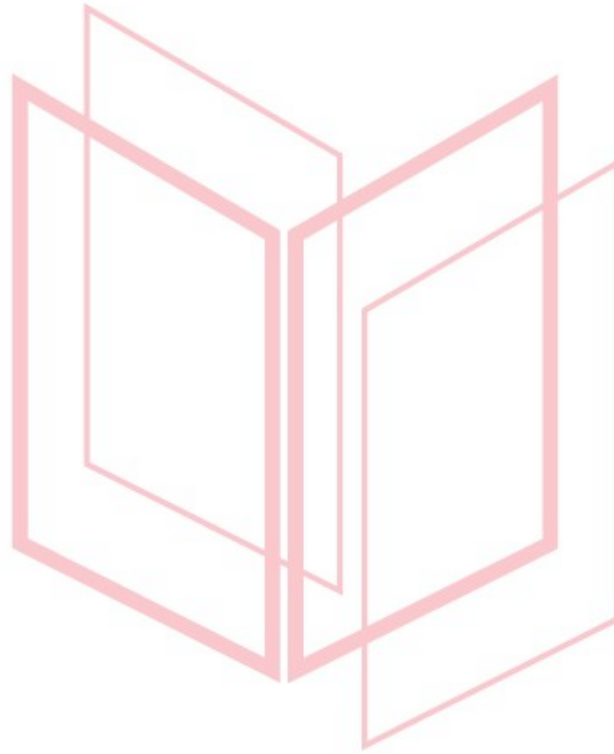
«Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν».

α. Στην παραπάνω περίοδο, αφού διακρίνετε τις κύριες από τις δευτερεύουσες προτάσεις (μονάδες 3), να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών προτάσεων (μονάδες 2).

19195

β. Ο ρήτορας στην παραπάνω περίοδο επισημαίνει την αξία της αρετής με μία σύγκριση. Να εντοπίσετε τους δύο όρους της σύγκρισης (μονάδες 4), καθώς και τις λέξεις που δηλώνουν την ανωτερότητα του ενός όρου σε σχέση με τον άλλον (μονάδα 1).

Μονάδες 10

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19195-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

A1.

α.

1. – Σ: μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπεικειίας
2. – Λ: τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας
3. – Λ: οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην·
4. – Σ: ἐτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας.
5. – Σ: Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἴσοκράτης, Ἀρεοπαγитικός §§48-50

Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο Ἰσοκράτης κακίζει τη νεολαία της εποχής του για μία σειρά από κακές συνήθειες, στις οποίες αναφέρεται και ο Μαντίθεος (πιο συνοπτικά). Επομένως, το κείμενο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση στη συγκεκριμένη αναφορά του Μαντίθεου, αλλά και για συσχετισμό (ή και ερμηνεία) των αντιλήψεων για τους νέους της Αθήνας τον 4ο αι. π.Χ..

B4. σχέση, παροχή, σχολείο, εχέμυθος, ενοχές.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἴσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§5-7

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γι' αυτό ακριβώς εγώ ο οποίος δεν επιδίωξα προτροπή αλλά έγραψα φιλική συμβουλή, έχω σκοπό να σε συμβουλευώ ποια πρέπει να επιθυμούν οι νεότεροι, και από ποια έργα να απέχουν και με ποιους ανθρώπους να συναναστρέφονται και πώς να κυβερνούν τη ζωή τους. Διότι όσοι βάδισαν αυτό τον δρόμο της ζωής, αυτοί μόνοι κατόρθωσαν να φθάσουν πραγματικά την αρετή, από την οποία κανένα απόκτημα δεν υπάρχει σπουδαιότερο και

Γι' αυτό και εγώ επειδή δεν κόπιασα να βρω κάποια προτροπή, αλλά φιλικά έγραψα συμβουλή, θα σε συμβουλευσω ποια πράγματα πρέπει να επιθυμούν οι νεότεροι, και από ποια έργα να απέχουν και με ποιους ανθρώπους να συναναστρέφονται και πώς να κυβερνούν τη ζωή τους. Διότι όσοι κράτησαν αυτό τον δρόμο της ζωής, αυτοί μόνο πέτυχαν πραγματικά την αρετή, από την οποία κανένα απόκτημα δεν είναι σεμνότερο και ασφαλέστερο. Διότι την μεν

19195-Λύση

ασφαλέστερο. Διότι την ωραιότητα ή ο χρόνος καταστρέφει ή η ασθένεια την μαραίνει, ενώ ο πλούτος είναι υπηρέτης της κακίας περισσότερο παρά της αγαθότητας, διότι δίνει από τη μια μεριά δικαίωμα στην οκνηρία, και παρακινεί τους νέους στις απολαύσεις από την άλλη· επιπλέον η σωματική δύναμη όταν συνοδεύεται από φρόνηση συνήθως ωφελεί, χωρίς αυτήν όμως συνήθως βλάπτει περισσότερο εκείνους οι οποίοι την έχουν και τα σώματα των γυμναζομένων συνήθως στολίζει, στις ασκήσεις της ψυχής όμως ρίχνει σκοτάδι. Η απόκτηση, λοιπόν, της αρετής από εκείνους στους οποίους μπορεί να αυξηθεί (να μεγαλώσει) από κοινού κατά τρόπο γνήσιο μαζί με τον νου, μόνη αυτή αφενός γερνάει μαζί με τον άνθρωπο, αφετέρου είναι καλύτερη από τον πλούτο, πιο χρήσιμη από την ευγένεια, διότι καθιστά τα αδύνατα για τους άλλους δυνατά για αυτούς. Επιπλέον τα φοβερά για τον λαό τα υπομένει με θάρρος, διότι θεωρεί την οκνηρία ντροπή και την εργατικότητα έπαινο.

Μτφρ. Ι. Θ. Ρώσσης. χ.χ. Διασκευή από την καθαρεύουσα.

Γ4.

α.

«Όσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν»: Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση

«οὔτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν»: Κύρια πρόταση

«ἤς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν»: Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση

β.

ωραιότητα ή ο χρόνος καταστρέφει συνήθως ή η ασθένεια μαραίνει, ο δε πλούτος εξυπηρετεί περισσότερο την κακία παρά την αγαθότητα, διότι στην οκνηρία από τη μια μεριά παρέχει δικαίωμα, ενώ προτρέπει από την άλλη τους νέους στις ηδονές· η σωματική δύναμη μαζί με τη φρόνηση συχνά ωφελεί, ενώ χωρίς αυτήν περισσότερο βλάπτει συνήθως αυτούς που την έχουν και τα μεν σώματα των γυμναζομένων συνήθως στολίζει, γίνεται όμως εμπόδιο στην επιμέλεια και άσκηση της ψυχής. Μόνη η αρετή γερνάει μαζί με εκείνους, με τους οποίους μπορεί να αυξηθεί (να μεγαλώσει) από κοινού κατά τρόπο γνήσιο στην ψυχή τους, είναι επιπλέον ανώτερη από τον πλούτο και πιο χρήσιμη από την ευγένεια, διότι τα αδύνατα για τους άλλους τα καθιστά δυνατά για αυτούς. Επιπλέον τα φοβερά για τους πολλούς τα υπομένει χωρίς φόβο, και θεωρεί ότι η οκνηρία είναι ατιμία, ενώ η εργατικότητα έπαινος.

Μτφρ. Πρωτοψάλτης. 1939. Διασκευή από την καθαρεύουσα.

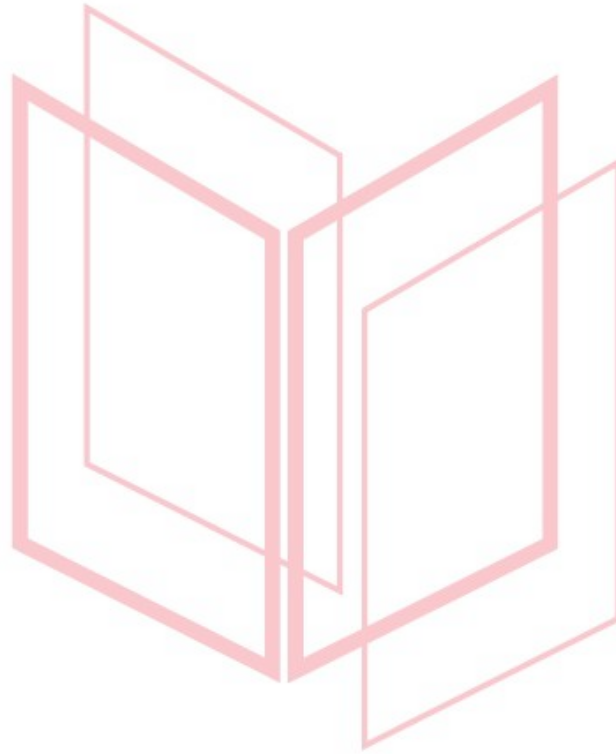
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19195-Λύση

κτῆμα: Πρώτος όρος σύγκρισης

ἤς: (=τῆς ἀρετῆς) Δεύτερος όρος σύγκρισης (γενική συγκριτική)

σεμνότερον οὐδέ βεβαιότερόν: Τα παραθετικά (παρατακτικά συνδεόμενα) που δηλώνουν τη σύγκριση.

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19196

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπεικειίας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 4) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 4):

1. Ο Μαντίθεος διατηρούσε φιλικές σχέσεις με άτομα που είχαν άσωτη ζωή.
2. Κατά τον Μαντίθεο, οι νέοι που επιδίδονταν σε ακολασίες, διέδιδαν ψευδείς φήμες εναντίον του και τον συκοφαντούσαν.
3. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι έχει εμπλακεί τόσο σε ιδιωτική, όσο και σε δημόσια δίκη.
4. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι άλλοι Αθηναίοι ήταν φιλόδοκοι.

β. «καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ»: Σε τι ακριβῶς αναφέρεται ο Μαντίθεος με την οριστική αντωνυμία τῶν αὐτῶν; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Δήμου καταλύσεως ἀπολογία §§2-4

Ο ομιλητής προσπαθεί κατά τη δοκιμασίαν του να αποδείξει ότι, μολονότι παρέμεινε στην Αθήνα κατά την περίοδο της διακυβέρνησης των Τριάκοντα, δεν υπήρξε συνεργός ή ομοϊδεάτης τους.

19196

Αν, λοιπόν, πιστεύουν ότι «φορτώνουν» σ' εμένα όσα δεινά υπόφερε η πόλη από τους τριάντα τυράννους, τους θεωρώ αδύναμους να τα απαριθμήσουν· γιατί, δεν έχουν αναφέρει ούτε το ελάχιστο μέρος από όσα αίσχη έχουνπραχθεί από κείνους· αν όμως μιλούν γι' αυτά, σα να αφορά κάτι και μένα, θα αποδείξω ότι όλοι τους ψεύδονται και ότι εγώ ήμουν τέτοιος, όποιου είδους ακριβώς θα ήταν ο πιο ακραιφνής δημοκράτης που παρέμεινε στην πόλη. Σας παρακαλώ, κύριοι δικαστές, να μη συμπλέετε με τους συκοφάντες. Γιατί, δουλειά τους είναι να κατηγορούν κι αυτούς που είναι εντελώς αθώοι (γιατί από αυτούς θα αποσπούσαν τα μεγαλύτερα χρηματικά ποσά), ενώ δικό σας καθήκον είναι να εξασφαλίζετε ισοπολιτεία σ' αυτούς που δεν αδικούν σε τίποτα. Γιατί, έτσι θα δημιουργούσατε περισσότερους φίλους προς το δημοκρατικό πολίτευμα. Και έχω την αξίωση, άνδρες δικαστές, αν αποδείξω ότι δεν έχω γίνει αίτιος για καμιά συμφορά και ότι έχω κάνει πολλά καλά στην πόλη και με προσωπική μου σωματική δράση και με χρήματα, αυτά να μου αναγνωριστούν από σας, όσα είναι δίκαιο να πετυχαίνουν όχι μόνον αυτοί που ευεργετούν αλλά και αυτοί που δεν έχουν διαπράξει κανένα αδίκημα.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ουσία, αόρατος, άσχημος, υπόδειγμα, άγονος**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, *Πρός Δημόνικον* §§24-25

(έκδ. των Mathieu, G., Brémond, É. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ανατ. 1963)

Στον λόγο αυτό παρατίθενται από τον Ίσοκράτη προς τον νεαρό Δημόνικο διάφορες πρακτικές συμβουλές που αφορούν σε έναν ορθό και ηθικό τρόπο ζωής.

Μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσης πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σέ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονεν. Βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν. Ὅμοίως γὰρ αἰσχροὺς μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν. Μήτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων μήτ' ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε. Τοῦτο δὲ ποιήσεις, ἐὰν μὴ δεόμενος τὸ δεῖσθαι προσποιῇ. Περὶ τῶν ῥητῶν ὡς

19196

ἀπορρήτων ἀνακοινοῦ· μὴ τυχῶν μὲν γὰρ οὐδὲν βλαβήσει, τυχῶν δὲ μᾶλλον αὐτῶν τὸν τρόπον ἐπιστήσει. Δοκίμαζε τοὺς φίλους ἕκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ βασανίζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. Οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς φίλοις, ἐὰν μὴ προσμένης τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς.

μεταλλάττω: ἀλλάζω, τροποποιῶ

τὸ ἀπόρρητον: τὸ μυστικό (εδώ)

αὐτεπάγγελτος: με τὴ δική σου θέληση

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στὴ Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «**Μηδένα φίλον ποιοῦ ... τὸ δεῖσθαι προσποιῆ**».

Μονάδες 20

Γ4. α. Να ἀναγνωρίσετε τὸ εἶδος καὶ τὸν συντακτικὸ ρόλο τῶν υπογραμμισμένων ἀπαρεμφάτων τοῦ κειμένου, καὶ στὴ συνέχεια νὰ ελέγξετε ἀν ἔχουμε ταυτοπροσωπία ἢ ἑτεροπροσωπία (μονάδες 6).

β. Ὁ Ἰσοκράτης δίνει μία συμβουλή στὸν νεαρὸ Δημόνικο διατυπώνοντας ἕναν υποθετικὸ λόγο: «**Τοῦτο δὲ ποιήσεις, ἐὰν μὴ δεόμενος τὸ δεῖσθαι προσποιῆ**». Να τὸν ἀναγνωρίσετε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καὶ νὰ αιτιολογήσετε τὴν ἀπάντησή σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

19196-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

A1.

α.

1. – Λ : ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας
2. – Σ: τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι [...] καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους.
3. – Λ: οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην·
4. – Σ: καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας.

β.

Ο Μαντίθεος με την οριστική αντωνυμία **τῶν αὐτῶν** αναφέρεται στους κύβους, τους πότους και τις (τὰς) τοιαύτας ἀκολασίας, στις κακές συνήθειες δηλαδή πολλῶν νεαρῶν Αθηναίων, ὅπως τα τυχερά παιχνίδια (ζάρια), την κατανάλωση ποτῶν και γενικότερα την άσωτη ζωή.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Δήμου καταλύσεως ἀπολογία §2-4

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο ομιλητής τονίζει ὅτι εἶναι συκοφάντες οἱ κατήγοροι και ὅτι ο ἴδιος εἶναι ακραιφνῆς δημοκράτης. Στη συνέχεια, απευθύνει ἐκκλήση στους δικαστές να μην συμπλέουν με τους συκοφάντες, γιατί ἔργο τους εἶναι να κατηγοροῦν τους αθῶους. Ο Μαντίθεος, κατὰ ἀντίστοιχο τρόπο, διαφοροποιεῖ τον εαυτό του ἀπὸ τους συκοφάντες κατηγοροῦς του, που διάγουν άσωτο βίο. Επομένως, το κείμενο θα μπορούσε να αξιοποιηθεῖ για σύγκριση αναφορικά με τον ρόλο των συκοφαντῶν στην αρχαία Αθήνα.

B4. εἶναι/ ὄντας, ὄψεσθέ/ὄρατε, εἶχον/παρέχω, ἀποδείξαι, γεγενημένην

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἴσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§24-25

Ενδεικτικὲς νεοελληνικὲς ἀποδόσεις

Κανένα να μη κάνεις φίλο προτού εξετάσεις πώς έχει συμπεριφερθεῖ προς τους παλαιούς του φίλους· διότι πρέπει να προβλέπεις ὅτι θα συμπεριφερθεῖ και προς εσένα, ὅπως συμπεριφέρθηκε και προς εκείνους. Να	Να μη κάνεις κανένα φίλο, προτού εξετάσεις, πώς έχει μεταχειρισθεῖ τους προηγούμενους φίλους του· διότι ἔλπιζε, ὅτι αὐτός θα συμπεριφερθεῖ και προς εσένα με τον ἴδιο τρόπο, ὅπως και προς εκείνους·
---	--

19196-Λύση

γίνεσαι μεν αργά φίλος, αφού όμως γίνεις φίλος να μένεις πιστός στην φιλία. Διότι είναι εξ ίσου απρεπές να μην έχεις κανένα φίλο και να αλλάζεις πολλούς φίλους συχνά. Να μη δοκιμάζεις τους φίλους σου κατά τέτοιο τρόπον ώστε από τη δοκιμή αυτή να προέρχεται για σένα ζημία, μήτε όμως να θέλεις να έχεις τους φίλους σου αδοκίμαστους. Αυτό θα κατορθώσεις, αν προσποιείσαι ενώπιον αυτών ότι έχεις ανάγκες τις οποίες δεν έχεις· να ανακοινώνεις σ' αυτούς ζητήματα, τα οποία μπορούν να κοινολογηθούν, παρουσιάζοντας αυτά ως μυστικά· αν διαψευσθείς στις ελπίδες σου, δεν θα υποστείς από αυτό καμία ζημία, εάν όμως οι ελπίδες σου επιβεβαιωθούν, θα έχεις ασφαλέστερη γνώση του χαρακτήρα των φίλων σου. Να δοκιμάζεις τους φίλους στις δυστυχίες και στους κοινούς κινδύνους· διότι τον μεν χρυσό δοκιμάζουμε στη φωτιά, ενώ τους φίλους τους διακρίνουμε στις ατυχίες. Θα τηρήσεις άριστη στάση απέναντι στους φίλους σου, αν δεν περιμένεις αυτοί να σου γνωρίσουν τις ανάγκες τους, αλλ' αν αυθόρμητα έλθεις σε βοήθειά τους, όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. 1950. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α.

με βραδύτητα να γίνεσαι φίλος, όταν όμως γίνεις να προσπαθείς να παραμένεις· διότι είναι εξ ίσου αισχρό το να μην έχεις κανένα φίλο και το να αλλάζεις πολλούς συντρόφους· ούτε με βλάβη να δοκιμάζεις τους φίλους, ούτε πάλι να θέλεις να μη δοκιμάζεις τους φίλους σου· τούτο μάλιστα θα κατορθώσεις, εάν, χωρίς να έχεις ανάγκη, προσποιείσαι ότι έχεις· όσα δύνανται να λεχθούν, να τα ανακοινώνεις, ως εάν επρόκειτο για μυστικά· διότι αν μεν αποτύχεις σε τίποτε δεν θα βλαφθείς· αν όμως επιτύχεις, θα γνωρίσεις καλύτερα τον χαρακτήρα τους. Να δοκιμάζεις τους φίλους και από την κακοτυχία κατά τον βίο και από τη συμμετοχή στους κινδύνους· διότι το μεν χρυσάφι το δοκιμάζουμε στη φωτιά, τους φίλους όμως τους γνωρίζουμε καλά στα ατυχήματα. Τότε θα εξυπηρετήσεις τους φίλους με άριστο τρόπο, εάν δεν περιμένεις τις παρακλήσεις τους, αλλά εάν αυτόκλητος βοηθάς αυτούς στις κακές περιστάσεις.

Μτφρ. Μ. Πρωτοψάλτης. [1939] χ.χ. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19196-Λύση

γενέσθαι: Είναι ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα ἔλπιζε. Υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι το αὐτόν. Υποκείμενο του ρήματος εννοείται το σύ. Επομένως, έχουμε ετεροπροσωπία.

διαμένειν: Είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα πειρώ. Υποκείμενο του απαρεμφάτου εννοείται το σύ. Υποκείμενο του ρήματος εννοείται το σύ. Επομένως, έχουμε ταυτοπροσωπία.

β.

Υπόθεση: ἐὰν μὴ δεόμενος τὸ δεῖσθαι προσποιῆ (ἐὰν + υποτακτική ενεστώτα)

Απόδοση: Τοῦτο δὲ ποιήσεις (οριστική μέλλοντα)

Πρόκειται για υποθετικό λόγο που δηλώνει το προσδοκώμενο.

αἰμιπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

20589

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχροῦ οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. «Ἔτι δ', ὧ βουλή, ... ἀγῶνας καθεστηκότας.»: Ποιο ἐπιχείρημα διατυπώνει ο Μαντίθεος; Να το αξιολογήσετε ως προς την πειστικότητά του.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ σιτοπωλῶν §§13.5-15.1

Ο λόγος Κατὰ σιτοπωλῶν εἶναι ρητορικός δικανικός λόγος του Λυσία που ἀνήκει στην κατηγορία των καταγγελτικῶν λόγων του. Γράφτηκε για λογαριασμό του κατηγοροῦ περίπου το 386 π.Χ. και ἐκφωνήθηκε ἐνώπιον τῆς Ἠλιαίας ἐναντίον κυρίως των σιτοπωλῶν και λιγότερο των σιτεμπόρων για λαθραία εἰσαγωγή σίτου και αἰσχροκέρδεια.

Ὡστόσο ὅλοι γνωρίζετε ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ τελευταῖοι που δικαιούνται να προβάλλουν παρόμοιους ἰσχυρισμούς. Γιατί τα συμφέροντά τους εἶναι ἀντίθετα ἀπὸ τα συμφέροντα των ἄλλων. Γιατί τότε κερδίζουν περισσότερο, ὅταν φτάσει στην πόλη ἡ εἶδηση για κάποια συμφορά και πωλοῦν ακριβὸ το σιτάρι. Με τόση χαρὰ μάλιστα βλέπουν τις δικές σας συμφορές, ὥστε κάποιες τις πληροφοροῦνται πρὶν ἀπὸ τους ἄλλους, και κάποιες τις χαλκεύουν οἱ ἴδιοι διαδίδοντας ἢ ὅτι χάθηκαν τα πλοία στον Πόντο, ἢ ὅτι συνελήφθησαν ἀπὸ τους Λακεδαιμόνιους ὅταν ἀπέπλεαν, ἢ ὅτι ἔχουν κλείσει τα λιμάνια, ἢ ὅτι πρόκειται να καταγγελθῶν οἱ συνθήκες. Και ἔχουν φτάσει σε τέτοιο σημεῖο ἐχθρότητας, ὥστε συνωμοτοῦν ἐναντίον σας σε κρίσιμες στιγμές ταυτόχρονα με τους ἐχθρούς.

Μτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος

χαλκεύουν: κατασκευάζουν

20589

B2. Σε ποιο φαινόμενο που αποτελούσε πληγή για τη δημόσια ζωή της αρχαίας Αθήνας, αναφέρονται και τα δύο κείμενα (διδαγμένο και παράλληλο);

Μονάδες 10

B3. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο ιδανικός Ομηρικός ήρωας	α. διέπρεπε με τα ανδραγαθήματα στον πόλεμο.
	β. συνδύαζε την πολιτική δράση με τη γενναιότητα στη μάχη.
2. Η συστηματική ρητορεία εμφανίστηκε	α. στην Αθήνα λόγω της ελευθερίας λόγου που παρείχε το δημοκρατικό πολίτευμα.
	β. στη Σικελία, όταν καταλύθηκαν οι τυραννίδες.
3. Η ρητορική η διανθισμένη με πολλά σχήματα λόγου (πάρισα, ομοιοτέλευτα κ.τ.λ.) είναι γνώρισμα της τέχνης	α. του Γοργία από τους Λεοντίνους της Σικελίας.
	β. του Κόρακα από τις Συρακούσες.
4. Την παιδευτική αξία της ρητορικής επεσήμανε	α. ο Ισοκράτης.
	β. ο Πλάτωνας.
5. Λογογράφοι ονομάζονταν	α. οι διάδικοι, όταν αποστήθιζαν και εκφωνούσαν τους λόγους στο δικαστήριο.
	β. έμπειροι ρήτορες που έγραφαν λόγους για λογαριασμό των διαδίκων.

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§5-7

(έκδ. των Mathieu, G., Brémond, É. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ανατ. 1963)

Στο έργο αυτό παρατίθενται διάφορες πρακτικές διδαχές του Ισοκράτη προς κάποιον Δημόνικο για έναν ορθό και ηθικό τρόπο ζωής.

20589

Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὧν χρῆ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὀμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν. Κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνήλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανεν, πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῆ ραθυμίας παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψεν καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησεν, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. Ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις συναυξηθῆ, μόνη μὲν συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δ' εὐγενείας ἐστίν, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθιστᾶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερά θαρσαλέως ὑπομένουσα, καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη.

πράκλεισι: προτροπή

ὀρέγομαί τινος: επιθυμῶ πολὺ κάτι

ὀμιλῶ τινι: συναναστρέφομαι κάποιον

ἐφικνοῦμαι: πετυχαίνω, φτάνω

ἀναλίσκω: αφανίζω, καταστρέφω

ἀκιβδήλως: με γνήσιο τρόπο, χωρίς νοθεία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ2. Ποια ἡ ἀξία τῆς (ἠθικῆς) ἀρετῆς γιὰ τὸν ἄνθρωπο, σύμφωνα με τὸν Ἰσοκράτη;

Μονάδες 10

Γ3.

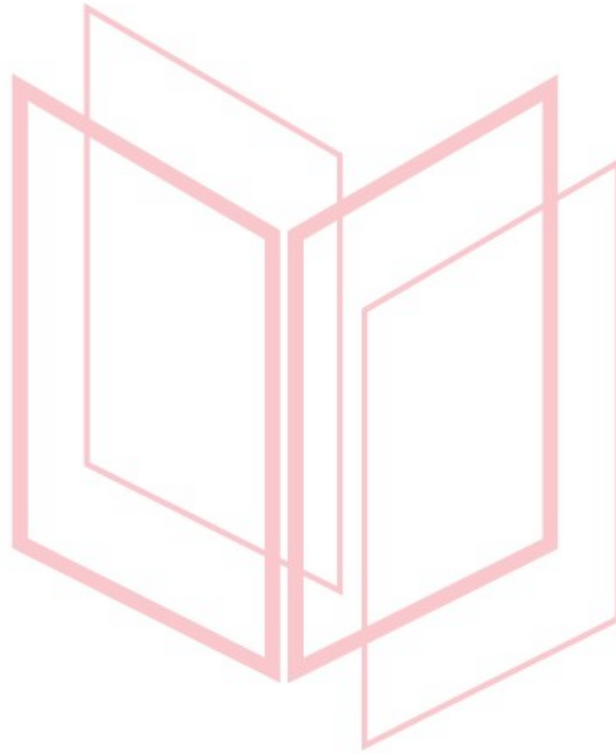
α. βεβαιότερον, πλείω: Για καθένα ἀπὸ τὰ παραπάνω ἐπίθετα νὰ σχηματίσετε τὸν θετικό βαθμὸ τοῦ ἐπιρρήματος (μονάδες 4).

β. εὐρόντες, συμβουλεύειν, ἐκόσμησεν : Νὰ γραφεῖ τὸ β' ἐνικό πρόσωπο τῶν παραπάνω ρημάτων/ρηματικῶν τύπων στὴν προστακτική στὸν χρόνο καὶ στὴ φωνή που βρίσκονται (μονάδες 6).

Μονάδες 10

20589

*Οι παρατηρήσεις Α1, Β4, Γ1, Γ4 που αναφέρονται στα ίδια κείμενα (διδαγμένο, παράλληλο, αδίδακτο) έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLB_AEG_DOC_1_17190.

αξιμολόγησης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

20589-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§11-12

Διευκρίνιση: Οι προτεινόμενες απαντήσεις στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις είναι ενδεικτικές. Αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου, καθώς και οι κειμενικές αναφορές. Τόσο οι παρατηρήσεις όσο και οι απαντήσεις λαμβάνουν υπόψη τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΙΕΠ για το σχολικό έτος 2021-22.

B1. Ο Μαντίθεος στο σημείο αυτό τονίζει ιδιαίτερα το γεγονός (έντονη άρνηση, πολυσύνδετο σχήμα: *οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφήν οὔτε εἰσαγγελίαν*) ότι δεν είχε καμία εμπλοκή σε δικαστική διαμάχη είτε αφορούσε ιδιωτική δίκη, είτε αφορούσε δημόσια δίκη μετά από γραπτή καταγγελία, είτε πολύ περισσότερο μετά από δημόσια κατηγορία ή καταγγελία για σοβαρότατα δημόσια αδικήματα σχετικά με την ασφάλεια του κράτους. Το ηθικό αυτό επιχείρημα είναι πολύ ισχυρό, γιατί είναι γνωστό ότι οι Αθηναίοι ήσαν φιλόδοκοι (*καίτοι ἐτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας*). Επομένως, ο Μαντίθεος κερδίζει την εύνοια των βουλευτών αναδεικνύοντας με βεβαιότητα τη διαφορετική στάση του (*οὔδεις ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο*), επειδή γενικότερα οι Αθηναίοι επαινούσαν αυτόν που δεν πήγαινε στο δικαστήριο ούτε ως κατηγορος ούτε ως κατηγορούμενος. (Λέξεις 120)

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Κατὰ σιτοπωλῶν §§13.5-15.1

B2. Και στα δύο κείμενα γίνεται λόγος για το συχνό φαινόμενο της λογοποιΐας και της ψευδολογίας στην αρχαία Αθήνα. Πιο συγκεκριμένα, ο Μαντίθεος αναφέρεται στο φαινόμενο της ψευδολογίας που χαρακτήριζε ανθρώπους που σύχναζαν στα σκισμαφεία, καπηλεία και λοιπά καταγώγια, και οι οποίοι είχαν σκοπό τη διαβολή έντιμων πολιτών (συχνά ως μέσο εκδίκησης ή εκβιασμού). Αλλά και στο παράλληλο κείμενο από τον λόγο *Κατὰ σιτοπωλῶν* ο κατηγορος αναφέρεται στο γεγονός ότι πολλές φορές οι «σιτοπώλες» κατασκεύαζαν ψεύτικες αρνητικές ειδήσεις για να προκαλέσουν πανικό στους πολίτες και να πολλαπλασιάσουν τα κέρδη τους. Στην περίπτωση του Μαντίθεου η ψευδολογία αποσκοπούσε στη διαβολή συγκεκριμένων ανθρώπων, ενώ στο παράλληλο κείμενο η ψευδολογία επηρέαζε αρνητικά το σύνολο της αθηναϊκής κοινωνίας. Σε κάθε περίπτωση, ήταν μία από τις αρνητικές πλευρές της αθηναϊκής δημόσιας ζωής για την οποία γίνεται συχνά λόγος στα κείμενα της εποχής. (Λέξεις 136)

B3. 1-β, 2-β, 3-α, 4-α, 5-β

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἴσσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον §§5-7

20589-Λύση

Γ2. Ο ρήτορας θεωρεί την (ηθική) αρετή ύψιστη αξία για πολλούς λόγους. Πρώτα απ' όλα θεωρεί πως αυτή μπορεί να αναπτυχθεί παράλληλα με την ηλικία του ανθρώπου, όπως αυτός μεγαλώνει και γερνάει. Επίσης, ο Ισοκράτης επισημαίνει πως η αρετή είναι ανώτερη από τον πλούτο ή την ευγενική καταγωγή, επειδή καθιστά το άτομο ικανό να επιτύχει αυτά που στους άλλους φαντάζουν αδύνατα. Επιπλέον, ο ενάρετος άνθρωπος υπομένει χωρίς φόβο αυτά που για τους πολλούς προκαλούν φόβο, ενώ τέλος επικρίνει την σκνηρία και επαινεί την εργατικότητα.

Γ3.

α. *βεβαίως, πολύ*

β. *εύρέ, συμβούλευε, κόσμησον*

*Οι ενδεικτικές απαντήσεις για τις ερωτήσεις Α1, Β4, Γ1, Γ4 που αναφέρονται στα ίδια κείμενα (διδαγμένο, παράλληλο, αδίδακτο) έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLB_AEG_SOLUTIONDOC_1_17190.

αξιμπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ